

La ventana de la UJI

Ciència d'excel·lència europea

JESÚS
Lancis*

La Universitat Jaume I (UJI) s'ha consolidat com una institució de referència en el sistema universitari estatal durant els seus primers 25 anys de vida. No únicament per la seua qualitat educativa i compromís pel desenvolupament social, sinó també per l'excel·lència de la seua investigació. Comencem aquest 2017 amb magnífiques notícies per a la recerca que fem a la universitat pública de Castelló: només durant l'últim trimestre de l'any passat, els investigadors de l'UJI van aconseguir 3,2 milions d'euros de finançament europeu per a liderar projectes que tracten d'abordar alguns dels reptes que, necessàriament, la societat actual ha d'encarar immediatament. Entre ells, hem de destacar que el professor de Física Aplicada **Ivan Mora Seró**, alhora membre de l'Institut Universitari de Materials Avançats (INAM), ha obtingut la primera Consolidator Grant del Consell Europeu d'Investigació (ERC) de la nostra institució acadèmica, dotada amb dos milions d'euros.

El projecte No-Limit del professor **Mora**, que es desenvoluparà a l'UJI durant els pròxims cinc anys, té un caràcter singular, ja que es troba en l'anomenada frontera del coneixement. És a dir, tracta de resoldre un problema fonamental per al qual avui no comptem amb una solució idònia.

L'aprofitament de la llum solar per a produir energia és un dels grans desafiaments en el camí cap a una societat sostenible i respectuosa amb el medi ambient. Doncs bé, el repte de l'**Ivan Mora** d'estudiar i produir noves cèl·lules solars ha sigut un dels 315 projectes seleccionats per l'organisme que avalua i finança la ciència excel·lent a la Unió Europea entre les més de 2.000 propostes presentades.

La Consolidator Grant guanyada des de l'INAM és un reconeixement molt rellevant a la tasca investigadora que desenvolupem a la universitat pública de Castelló. I també a la recerca que es duu a terme en el conjunt de les universitats públiques valencianes, que han sigut capaces de captar més del 25% de les onze Consolidator Grant aconseguides pel sistema universitari espanyol. Ciència excel·lent al País Valencià. Indubtablement, és un mèrit que cal atribuir a la perseverança, dedicació i esforç de les investigadores i investigadors a nivell personal. Però, en el cas de la Jaume I, també impulsat per l'aposta continuada per la recerca des del moment de la seua creació l'any 1991. Aquesta decisió ha permès que el 60% del nostre personal acadèmic estiga involucrat en activitats de recerca, un 20% per damunt de la mitjana de les universitats espanyoles. Un model que naix de sota, dels investigadors, i

espena, en el més noble sentit del terme, cap a dalt, cap a les estructures de govern de les universitats, per tal d'aconseguir recerca d'impacte i potencial de transferència a la societat.

Anualment, dediquem al voltant de quatre milions d'euros per a promocionar la investigació a l'UJI. Una aposta modesta, sens dubte, però que representa un gran esforç econòmic. En moments d'incertesa sobre el finançament de les universitats públiques, aquesta aposta és clau per a preservar i impulsar l'activitat investigadora al campus. El Pla de promoció de la investigació, en la convocatòria de 2016, ha permès finançar 34 nous projectes després de superar un procés de selecció sotmès als estàndards més exigents en l'àmbit nacional en els camps de les ciències humanes i socials, les ciències bàsiques, les enginyeries i la salut. A més, permetrà que deu nous doctors s'incorporen a les tasques de direcció de projectes; la contractació de quinze graduats i graduades per a la seua formació com a investigadors en l'Escola de Doctorat i l'accés de vuit joves doctors i doctores als grups d'investigació de l'UJI. Aquesta aposta per la recerca ens situa com la tercera universitat espanyola pel que fa a la capacitat de protagonisme i iniciativa dels seus investigadors, i la dissetena universitat en impacte normalitzat de la seua

producció científica. El paper creixent en la generació de nou coneixement també es posa de manifest en la captació de recursos obtinguts, que han passat dels quasi 75.000 euros i una desena de projectes obtinguts el 1991, als més de nou milions d'euros i 300 projectes de l'actualitat.

La curiositat de l'esser humà per allò que desconeix és l'enginy que permet l'avançament de la investigació. Preservar i fomentar la curiositat en els nostres joves ha de ser clau en qualsevol acció adreçada a modificar i millorar la formació dels nostres fills i filles. Hem de treballar per a acabar amb la irrellevància social de la ciència. Els nostres investigadors i investigadores s'han d'implicar per a fer comprendre a la societat el seu treball, utilitzant un llenguatge assequible.

Les polítiques investigadores a la Jaume I han d'abordar necessàriament el problema de la coexistència entre la ciència excel·lent i el manteniment d'un sistema de recerca de qualitat. Beneït problema. Afrontem reptes en transferència de coneixement, en relació amb el paper del Parc Científic, Tecnològic i Empresarial; amb la internacionalització dels nostres equips i amb l'impuls de l'estudi del saber humanístic, amb un valor essencial molt més enllà de qualsevol finalitat utilitarista immediata. Parafraçant **Nuccio Ordine**, en La utilitat de l'inútil, si els deixem morir «tan sols serem capaços de formar una col·lectivitat malalta i sense memòria que, extraviada, acabarà per perdre el sentit de si mateixa i de la vida». =

*Vicerector d'Investigació i Doctorat

La curiositat de l'esser humà per allò que desconeix és l'enginy que permet l'avançament de la investigació